

(המשך מעמוד 9)

המדיני החיצוני, מתחה ביקורת חריפה על מערכות החינוך של הממשלה. ואילו תמיר, ליד רחביה, ראה את שדה הקרב העיקרי דהקא בחזית הפנימית. „השלטון הקיים אינו מסוגל מטבע מהותו לפתור את בעיות המדינה“, טען. „אין טעם לדחוף אותו לפתרונות שהוא לא מסוגל להם. יש להמיר אותו באחר.“

לפני פרישתו, השתתף תמיר בחיטול שריוני המחנרת. היה זה הוא שיום במרכז תנועת ההחרות את ההחלטה להפסיק את שידורי תאגזת קול החרות, שפעלה ברחוב החשמונאים בתל-אביב, ופיקח על העברת המשדר לידו שלטונות המדינה. הנמקתו: „אסור לאפשר לממשלה לדחוף אותנו לכי חן מחתרת. זה בדיוק מה שהם רוצים כדי לחסל אותנו!“

בישראל, כל אדם השייך למפלגה כלשהי, משוכן במסגרת המאפשרת פיקוח יעיל עליו מטעם השלטון. מערכת מסופפת של תקציבים, זכויות ומוסדות קובעת מראש את מהלך פעולתו. ברגע שפרש תמיר מן המפלגה, יצא עם למסגרת זו.

הוא הפך לכוכב שביט, שאיש לא יכול היה לחשב מראש את מהלכו בשמים הפוליטיים. אדם כזה מוכרח היה לעורר תסימת-לב בתהירצויה בחוגי השלטון. אך למ עברו כמה שנים עד שרושם בלתי-ניעים זה התעמק עד כדי הכרה שיש לחסל את האיח אחת ולתמיד.

★ ★ ★

רצח בהר-הכרמל

כורך המשפט הראשון הוכיח ש- עורך-הדין הצעיר מפעיל שיטה משפטית חדשה. היה זה משפט הדיבה של פאול קולק נגד העתון חרות, שהאשים את קולק כי היה מפקד ההגנה בהר-הכרמל בלילה בו נרצח ידידיה סגל.

כשגוייס תמיר במקרה למשפט, מפתא אייכותו של הפרקליט הקודם להופיע, לא ידעה ההגנה כמעט דבר על הפרשה ששימשה בסיס להוצאת הדיבה. היה ידוע רק כי ידידיה סגל היה איש האצ"ל, שנחטף בשנת 1947 בחיפה על-ידי אנשי ההגנה, ושנמצא אחר-כך הרוג ליד כפר ערבי. הי' אצ"ל האמין שנרצח על-ידי נהגנה.

השיטה החדשה של תמיר, שהתפרסמה מאו בארץ, היתה מבוססת על שילוב של שני תפקידים טונים לחלוטין: תפקיד יושי- המודיעין בשדה, ותפקיד הפרקליט באולם המשפט. המשימה לא היתה רק לזכות במשפט על בסיס פורמלי, אלא לחשוף את האמת במהלך המשפט. משימה זו הכתיבה סטיות קיצוניות מן השיגרה המשוריינת של עורכי-הדין.

ברגע שפשט תמיר את הגלימה, אחרי ישיבת בית-המשפט, קפץ למכונית. הציד הגדול של היום החל. בעזרת כמה מת נדבים נאספו האנשים שהיו מעורבים בפרשה, נחקרו ארוכות. כל שם שנזכר, גר שם, נמסר מיד לבדיקה. כך נודע בהדרגה היכן הוחזק סגל החטוף על הר-הכרמל, מי היו השומרים על המרתף בו שכב, מי ירה בו. היורה היה איש-ההגנה בשם שורה רפי פורט.

במשך כמה ימים טרופים נחרשה הארץ כולה, כדי למצוא את האיש. לבסוף נתגלה אחרי חיפושים קתחתיים, במחנה צבאי. בשלוש לפנות בוקר מכר תמיר אישית לידי מפקדו את ההזמנה שחייבה את האיש להופיע באותו בוקר, לישיבה האחרונה של בית-המשפט.

כשצעק השמש „בית המשפט!“ הפך איש- המודיעין שוב לעורך-דין. גם זה היה תפקיד קשה: רפפורט היורה לא היה מוכן כלל וכלל לשתף פעולה עם חברו של הנורה. מאחר שהיה העד של תמיר, לא היה זה רשאי לחקרו שתי-יערב. נערך מאבק דרמטי, עד אשר החליט השופט זוסמן להכריז על רפפורט כעל עד עיוון — דבר שרק למענו הובא בכלל על-ידי תמיר.

עתה הגיע השיא של הפעולה המשולבת של החוקר-הפרקליט: רפפורט נשבר בחקר רת שתי-יערב, הודה שירה בסגל. להגנתו טען רק כי עשה זאת בשעה שסגל ניסה לברוח, וכי סגל המשך לנוע גם אחרי היורה.

★ ★ ★

ירוות בחוף תל-אביב

העזרה של משפטים פוליטיים פיר- סמה חוך זמן קצר את שמו של תמיר. משפט דוב שילנסקי, שנחפס עם פצצה במשרד החוץ, משפט המחחרת של צריפין,

משפט פקיד מס-הכנסה המפוסר. יוסף עברון, משפטי אבויגוש ודומיהם. גרמו לכך ששם פרוס משפט קסטנר היתה שיטת תמיר ידועה היטב. פחות ידועים היו המשפטים שלא נתקיימו, ושהציבור שמע עליהם רק בעת הגשתם וביטולם. שניים מהם — משפט-הדיבה של דויד בהרל נגד ידענות אחרונות, ומשפט הדיבה של ח"כ יצחק רפאל נגד פרופסור ישעיהו לייבוביץ — בוטלו ברגע שתמיר נכנס לפעולה, התכוון להפכם למשפטים נר- חבים על נגעי המשטר.

חשוב יותר היה ערעורו של יוסף חדד, יוצא-קרקו שנפצע קשה עת קפץ מסיפון האונייה אלטלינה ושחה לעבר חוף תל-אביב. השלטונות סירבו לאשר לו מעמד של נכה, אף שסבל מנכות של 60%. טענתו, כי נפצע בשעה שהביא ארצה נשק למערכה נגד הערבים, נדחתה. שאר פצועי אלטלינה ומשפחות חלליה נמצאו באותו מצב עגום. כשנכנס תמיר לענין זה, היה ברור כי הארץ תזכה למשפט-אלטלינה גדול, בו תברר רר בפעם הראשונה כל הפרשה: אם אמנם היה זה נסיון-הפיכה, ולפצוע יוסף חדד לא מגיע דבר — או שהיתה זאת מלכות של דויד בן-גוריון לאנשים שפעלו בתום לב כמערכה נגד האויב, דבר המזכה את הפצוע חדד בתגמולים החוקיים.

דויד בן-גוריון לא היה מעוניין במשפט זה. כשר-הבטחון אישר ליוסף חדד — ובקבוצתו ל שאר פצועי האונייה ולמשפחות חלליה — את הזכויות של פצועי המלחמה ומשפחות שכולות, אחרי סנירב לעשות זאת במשך שש שנים רצופות. התנאי היחיד: ביטול הערעור של תמיר.

עוד יותר סנסציונית היתה פרשת ארבעת בני עין-חרוד ודגניה, מאיר הרציון וחבריו, שנאשמו בשחיתת חמשה בודיים מעבר לג' בול, במיבצע-תגמול אישי על רציחת שושנה הרציון וחברה. הארבעה, חזיכי מפא"י מבטן ומלידה, תבעו מאבי ההתישבות המפא"ית, שלמה לביא, למסור את הענין לתמיר. לביא עשה זאת.

היה ברור כי המשפט יהפוך למאורע בינ- לאומי, בו ייחשפו בעיות הבטחון של יש- ראל באור שטרם נכו לו. ביגיי ושרת נר- עדו, אף שהיו מסוכסכים ביניהם, עשו יד אחת למניעת המשפט. לחץ אדיר הופעל על ארבעת הנאשמים לפטר את תמיר. כשלא הסכימו לכך, שוחררו במפתיע, ללא מש- פט.

כאשר פירסם דבר סיפורי-כזב כאילו פטרו הם את תמיר, כמחאה על שגילה את פרשת הצנחנים במשפט קסטנר, זגינו: הארבעה בצורה אופיינית: הם ערכו במשרדו של תמיר ביקור-תודה, שלא הוסתר על-ידיהם מעיני העתונות.

★ ★ ★

לידה בחוף הרצליה

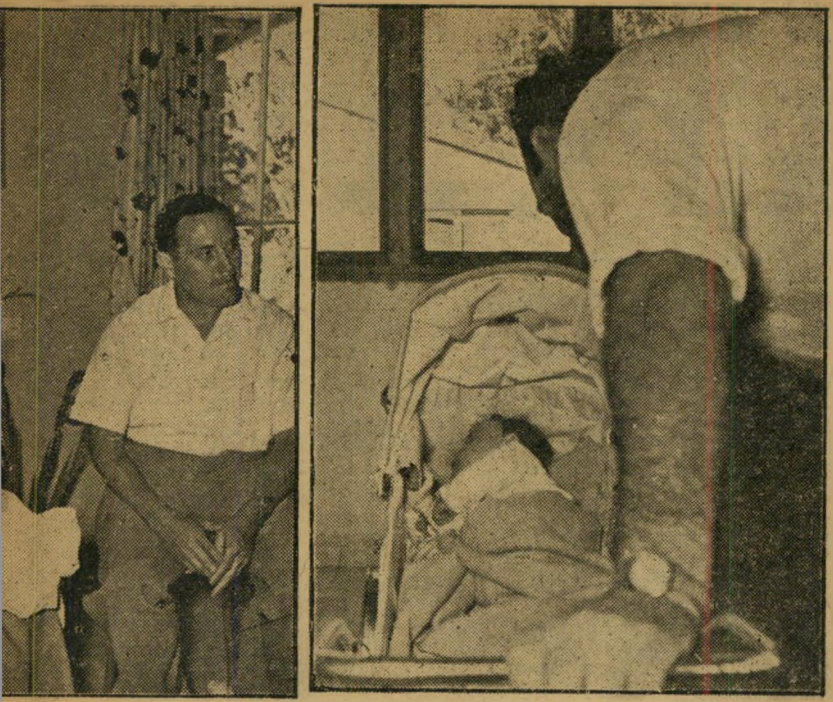
משפט קסטנר נמשך ארבע שנים. מהוא היה מבוסס על עלון קטן של מלכיאל גרינוואלד, שלא ידע אלא שמועות סתמיות שריחפו בהללם של עולי הונגריה. כשהתקרב לסיומו, לא היה כמעט עתון בעולם שלא תיאר את המשפט.

הקהל ראה את תמיר כעורך-דין שהופיע בבית-המשפט, חזק, טוען ומסכם. אולם הוא לא ידע את הצד השני של פעולת תמיר בפרשה זו: פעולתו של ראש שרות מודיעין שהוקם על-ידי לצורך המשפט, ב- אמצעים כספיים פעוטים, ושחקף כמעט את כל כדור הארץ. על הפרשה כולה שומר תמיר עדיין כסוד, אך פרטים ממנה כבר נודעו.

היה זה תמיר שהופיע בשעת חצות ב- ישיבה נידחת ליד ניריורק, מצא את הרב ויימנדל, דמות אגדית, ראש פעולת-ההצלה בסלובאקיה, בעל המכתב המזועזע מן התופת ליהדות העולם. היה זה הוא שחדר לנכבי הפנטגון, בילה יומיים בין המיסמכים שאיש לא ידע על קיומם, גילה שם את המכתב הידוע של קסטנר לרוצח ההמונים קרומיי ועשרות מיסמכים אחרים, שלא ראו עדיין אור.

החזים הגיעו אל מעבר למסך הברזל. תמיר בא במגע עם המכון היהודי היס- טורי בורשה ועם קהילת קלוי' בהונגריה. ברדיפה טלפונית דרמטית השיג, שעה קלה לפני המראת מטוסו מניו-יורק, את האיש שחתם על פקודת-השיחרור לאלוף הי.ס.ס. קורט בכר, וולטר ראפ. בין ישיבה לישי- בה של בית-המשפט בירושלים, סס למאורידה, להתראות עם שליחו המיוחד של הנשיא

(המשך בעמוד 18)

פקיד מרמת-גן מחבונ באילנה, הישנה בעגלה של לוזג זה, אליהו דורי וייסמן מ- תינוק אחר. הוא נשוי ואין לו ילדים. הוא ביקש לאמצה. ילדים. הם הוכנים לקבל את התי-

קוראי „העולם הזה“, שהודעזעו מסיפורה ו בית חדש

ביום רביעי האחרון, הביא קלמן פורת את גליון העולם הזה (1022) לביתו. כרגיל, חטפה תמר, בתו של פורת את העתון מידי אביה והחלה לעיין בו. האם, צילה, קראה אותם לשולחן לאכול. מבלי להניח את העולם הזה, ניגשה תמר לשולחן, נשארה שקועה בקריאה.

לפתע פרצה הנערה בבכי. „אנחנו אוכלים ושרתים ולא איכפת לנו בכלל שילדה קטנה מתגלגלת ברחוב בלי אוכל“, השמיעה לבסוף בקול נרגש. הארוחה נפסקה. תמר הקריאה להוריה את פרשת אילנה לוקאס, התינוקת שהופקרה ברחוב על-ידי אמה.

סביב השולחן השתררה שתיקה כללית. שלושת הנוכחים הרגישו שאינם יכולים להמשיך לאכול בשקט. אך לתמר היתה הצעה ממשית: לפני שלושה חודשים מלאו לה 12 שנה. בחגיגת בתי-המצוה קיבלה תמר, שהיא תלמידת בית-החניון הר נבו בתל- אביב, סכום של 25 לירות כמתנת חג. הכסף הופקד בידיו של האב, עובד בנק קופת עם שיצא לפנסיה אחרי 30 שנות עבודה והעוסק עתה בתעשיית קוסמטיקה. בבוא העת, הבטיחה, יוסיף לסכום זה עוד כסף ויקנה זוג אופניים לתמר.

לפתע לא היו האופניים חשובים יותר. הארוחה נאכלה בחפזון והאם ובתה נסעו למערכת העולם הזה לתרום את 25 הלירות לעזרת אילנה ואמה. „תנו להן את הכסף הזה“, אמרה. „אני מקחה שזה יעזור להן.“ היא גם הבטיחה להביא חבילת בגדים לילדה.

★ ★ ★

אם לתאומים

תמר פורת היתה רק אחת מעשרות — ילדים, נשים וגברים — שנענו בצורה זו או אחרת לסיפורה המזועזע של אילנה הקטנה. הם הופיעו במשרדי המערכת, ציל- צלו, שלחו מכתבים.

„אני כבר אשה מבוגרת“, כתבה דבורה ב. מחיפה, „במשך שנים רבות לא נולדו לי בנים. לפני שנה נכמרו רחמי השמים עלי וילדתי תאומים. בשבילי הם יקרים מכל יקר וכל פעם שאני חושבת כי אחד מהם עלול למצוא את עצמו במקומה של אלנה האומללה, משולל אהבת-אם ומתגולל ממקום למקום — אוחות אותי רעדה. התי- יעצתי עם בעלי והוא הסכים אתי כי אין להשאיר את התינוקת לחסדי הרחוב. החלטנו שאיפה שיש מקום לשני תינוקות, יהיה מקום גם לשלישי. יתכן שיהיה לה קצת

היא זקוקה לבטחון. בדרך כלל, אילנה הינה שעברו עליה גרמו לתופעות עצבנות מסוימת בה מקום גם לשלישי.

